

KALEMİME DÜŞEN ÖYKÜLER

Mine Akdemir

Yazardan Direkt – Türkiye
Yazardan Direkt Elektronik İletişim Tanıtım Paz. ve Tic. Ltd. Şti
Kozyatağı mah. Değirmen sk. Nida Kule No:18
Kat 10 Kadıköy-Erenköy/İstanbul
Tel: 0(216) 3011213
Sertifika No. 33717

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden ve Yazardan izin almadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

ISBN: 978-605-9385-72-5

Baskı ve Cilt

Ege Reklam Basım Sanatları San.Tic. Ltd.Şti
Esatpaşa mah. Ziyapaşa caddesi No.4 Ataşehir / İstanbul
Tel: 0216 470 44 70 Faks:0216 472 84 05
www.egebasim.com.tr
Sertifika No: 45604

Ablama...

“EY HÜZÜN,

PEŞİMİ BIRAKMA.

NEREDEN GELDİĞİNİ BİLİYORUM,

BAŞIM, GÖZÜM ÜSTÜNE! ... ”

ŞAHMERAN

Onu tanımak isterdim ve özür dilemek. Hem mahremiyetini antika dükkânının tozlu ve özensiz raflarına düşüren, ilk elden son ele kadar, herkes adına hem de bu küçük defterle, onu üç parayla satın alan kendi adıma.

Kabuğundan Çıkmak

Bütün öğleden sonrayı kuzenin peşinde geçirdiğime inanamıyordum. Oysa evde kalıp geçen hafta aldığım ve bir türlü alıp kapağını açmadığım kitabımı okumayı planlamıştım. Benim gibi takıntı derecesinde planlı yaşayan bir adam için, dost hatırına, prensipler konusunda level atlamaktı bu durum. Eh yani, doğrusu hiç de fena olmadı hani. Bazen çizgiyi biraz taşımak gerekliydi. Hayattan anladığı şey, her şeyin tadını çıkarmak olan bir adama takılmak, en azından bugün için bana bir bakıma iyi geldi. Birlikte şehrin elit, eski ara sokaklarında dolaşıyoruz. Tam olarak ne aradığımı bilemeden, girip çıktığımız eski eşya satan satış dükkânlar ve antikacılar ve içinde arta kalan son ışıltıları saklayan her şey.

Öyle ki, bu semtte pilavın üstüne kaymak dökmek gibi, şu dibinden kıyısından bakınarak dolaştığımız ağır taş binalarla, içinde ya da etrafında dolaşan insanlar, öylesine alakasız ve başka boyutlarda.

Başımı kaldırdığımda, buradaki kalabalığın bile, belki tabiatta vitamin olduğu uzak tarihlerin emeği yaşlı binaların, gerçek detaylarını görebiliyorum. Çünkü caddeye abanıp sıralanan

Mine Akdemir

eteklerinde, birbirinden ışıltılı ve zihin yorucu vitrinleri ile mağazalar ve iş yerleri, asıl sürprizi sizden kaçırıyor.

Aynı mekânların göğe doğru yükselen uzantılarına başınızı kaldırıp baktığınızda, saklanan diğer boyuta geçiyorsunuz. Kurşuni renk taş kaplı duvarların üzerinde yan yana sıralanmış uzun pencereler ve tepelerindeki taş alınlıklarında, her biri caddeye doğru uçacakmış gibi tutunan rölyef ve küçük heykelticikleri görüyorsunuz. İşte o zaman, ayaklarınızı bastığınız, ait olduğunuz şu hengâme ile ne kadar ayrı ve aykırı olduğunuzu gerçeğini görüyorsunuz. Her an Rapunzel'in yukardan saçlarını uzatacağını ve aşağıdan birinin, o saçlara çekiştire çekiştire fön çekeceğini sanıyorsunuz.

Beni en çok hüznülendiren ayrıntı da çoğunun ne anlama geldiği bilinmeyen tabelalar. Özellikle, ticari ve sosyal hayatın yoğun olduğu modern cadde ve bulvarlarda sıkça görürsünüz. Yabancı dille yazılı bu ifadeler, her ne kadar marketin büyük bakkal, AVM'nin devasa iş hanı, kuaförün berber olduğu gerçeğini değiştirmese de sadece birazcık süslüyor. Hüzün veren tarafı ise sizin bu değişimin ne kadar gerisinde kaldığınızı hatırlatması. Birçok şeyde var bu durum.

Esasen bu şehrin tamamı öyle değil mi? Şehir ve içinde barınanlar başka başka zaman, mekân ve ruh haline ait değiller mi? Tıpkı kuzen gibi. Modern ve maddi imkânları hallice olan ve bu vasıflarda bir entelektüelin hayatında ne kadar renk varsa, bir o kadar da klasisizm merakı var. Yani o, pilava kaymak dökkenlerden. Seviyorum bu adamı. Hayallerinin peşinde ayak diretenleri hep sevmişimdir.

Mine Akdemir

Kuzenin arabası yerine, belediye otobüslerini ve onun deyimi ile bu şehrin olmazsa olmazı dolmuşla geldik bu yakaya. Gerçi bu da iyi oldu. Uzun zamandır akademi, nakkaşhâne ve ev arasındaki rutin güzergâhın dışında farklı bir rotayı takip etmek güzeldi. Dışındaki ahvalden haberdar oluyorsun. Nasıl mı? Gayet basit. Yol boyunca etrafındaki muhabbetleri dinle, yeter.

Bir gazeteci dostum söylemişti: “Eskiden Bab-ı Âli’ye (Kendisi hâlâ o zamanlarda yaşadığından, basın yayımla ilgili bütün birimlerin bulunduğu Çağaloğlu’ndan bu şekilde bahsedirdi.) gazete binasına giderken belediye otobüsüne, tramvaya binerdik. Başyazarın bile özel arabası yoktu. Bu sayede, vatandaş ne konuşuyor, memleketin ahvali nedir, bizzat birinci ağızdan haberdar olurduk. Şimdi şehrin havalı semtlerindeki plazalarda ne kadar olursa artık.”

Kuzen, pahalı zevkleri olan tam bir mirasyedi. Varlıklı bir baba ve bu durumun kreması niteliğinde güzel kazancı olan bir işe sahip. Hal böyle olunca da doğal olarak, beğendiği bilmem kaçınıcı elden geçmiş eski eşyalar arasında gözüne kestirdiği bir şey bulursa hiç kaçırmıyor. Hatta ne zaman evime gelse, önce etrafı kolaçan eder. Gözüne kestirdiği bir şey olursa ister. Eşyalarım, genellikle baba evinden kalanlar olduğu için ilgisini çeker. Evde mümkün olduğu kadar az eşya taraftarıyım. İhtiyacım olanın dışında her parça yük gibi gelir bana. Ayrıca çok eşyanın insanı esir ettiğinden ve enerjisini emdiğinden yanayım. Cimri biri değilim, sadece hayatımı yormak istemiyorum. Tabii ki kuzen benimle aynı fikirde değil. Ben de atlatmayı çoğu kez başaramadığım için, gönülsüzce ona eşlik ediyorum.

Dediğim gibi, severim onu. Öyle akrabalık bağından dolayı değil, rahat fitratı beni imrendirir. Ağrı kesici ya da antibiyotik

Mine Akdemir

gibi. Yanına her ne ruh haliyle giderseniz, bir süre sonra sizi kuşatır, hiçbir şeye takılmadan hayatı anlık yaşamaya başlarsınız.

Ben öyle miyim ya? Kuruntu yaşam biçimimdir. Sabah kalktığımda hani “Bugün neye takılısam?” tarzında olanlar vardır ya, işte öyle. Taksitle alışveriş yaptığımda bile, ne olur ne olmaz diye son birkaç taksiti de peşinen kapatıp rahatlayan tarz. İşte bu yüzden, evlenip çoluk çocuğa karışmaktan da çekinir oldum. “Böyle bir sinamekiyi kim alır?” Bu yakıştırmanın telif sahibi olan sevgili emektarımız Fatma Abla’ya sonuna kadar katılıyorum. Kendisi çocukluğumda anneme ev işlerinde yardımcı olan Halime Teyze’nin kızıdır. Bize geldiğinde henüz gencecik bir kızdı. Annesinin vefatından sonra da bizi bırakmamıştı. Torun torbaya karıştı ama hâlâ o evin son ferdi olan benim arkamı toplamaya devam ediyor sağ olsun.

Ona göre, üniversitelerde hoca olmak yetmez, feyiz almak için kuzene daha çok takılmalıymışım. Haklı. Adam benden iki yaş küçük ama torun torba sahibi. Benimse o faslı geçeli çok olduğunu düşünürüm. Bundan sonra olsa olsa ancak pencere kenarına dizdiğim sardunyalarla, menekşelerle muhabbet ederim. Yani, lavabomun üstündeki bardakta, dış fırçam hep yalnız olacak.

İçimdeki Kadınlar

Aslında hayatımda bir kadının var olabileceği düşüncesi beni biraz da ürkütüyor. Çünkü hayatımda, çocukluğumdan beri zaten var olan kadınları düşündükçe bu endişemi hep teyit etmişimdir.

Aşırı korumacılığı ile savunma mekanizmamın elini kolunu bağlayan anneciğim, otoritesi ile beni hep korkutan babaannem,

Mine Akdemir

tizliği ve ailemizin emektarı olmak ayrıcalığı ve dokunulmazlığı ile evimde bana nefes aldırmayan yardımcım Fatma Abla, annemsiz iş yapamayan ve bunun geri dönüşümünü mutsuz evliliğinde acı bir şekilde yaşayan naif kardeşim Nermin.

Dört farklı kadın profili, bana bu cinsin galiba başka alternatifi olmadığı gerçeğini fısıldayıp durdu hep. Sanki dünyadaki bütün kadınlar için belirlenmiş kalıp bu dört çeşitten ibaretmiş gibi bakardım meseleye. Başka alternatifim olmamıştı. Ne çocukluğumda ne de gençliğimde.

Fakat haksızlık etmeyeyim, alt kat komşum Bayan Karina bu konuda istisnadır. Yaşlı bir Rum hanımefendidir. Gençliğinde ağabeyi ile Girit'ten gelmiş ve buraya yerleşmişler. Akrabalarının vasıtası ile kendisi gibi yalnız bir göçmen olan Yaris Bey ile evlenmiş. Kocasının gençlik yıllarında çok hastalık çektiğini, sahip oldukları manifatura dükkânına çoğu zaman kendisinin baktığını söylemişti. Henüz kırkına gelmeden Yaris Bey ve ardından ağabeyi de vefat edince tek başına kalmış. Gençlik yıllarından birkaç Rum dostundan başka kimsesi olmadığını söylerdi. Çocukları olmadığından, bu birkaç eski dost ve benim hasbelkader komşuluğumla yetinen Karina, kocası öldükten sonra benim de oturduğum bu binaya taşınmış.

Yaris Bey ile yaşadığı bahçeli küçük evi, kentsel dönüşüm dahilinde yıkıldığından oradan çıkmak zorunda kalmış. Bu durum, onu hep hüznlendirir. Ancak onun yaşındaki bir hanım için, oturduğumuz bu kalabalık binanın daha elzem olduğunu her zaman söyleyip onu teselli etmişimdir.

Tatlı bir ihtiyardır Karina. Bazen, akşamları eve dönüşte, pencerenin önünde bulurum onu. Kedisi Salis'i omzuna oturtur,

Mine Akdemir

birlikte yoldan geçenleri seyredeler. Salis de onun kadar yaşı bir dosttur. Hem Türkçe hem Rumca komuttan anlayan enteresan bir hayvan. Ara sıra, yaşı sahibesinin nazik daveti üzerine içtiğim hafta sonu kahvelerinde, ona getirdiğim ciğer ikramım için dizlerimde bir süre oturup kendince minnetini sunar.

Bu iki sevimli yaşı dost, bu çoğu birbirini tanımayan bina sakinleri arasında “İyi ki varsınız”, diyebileceğim iki sebep olmuştur. Karina’nın, kedisi ile kurduğu yalnız hayatının neresine ve ne olarak beni koyduğunu bilemiyorum. Doğrusu bu durumu sorgulamıyorum. Yalnızlık gibi ortak bir noktamız var ya, ötesini nemsemiyorum.

Bir sosyoloji kitabında, bazı kişiliklerin hayatlarındaki küçük boşlukları ya da duygusal eksiklikleri evcil hayvan besleyerek veya kendilerini alışverişe vurarak telafi etmeye çalıştıklarını okumuştum. Ne derece genelleme yapılır bilmem ancak Karina ile benim kuzenin yumuşak karnı bu iki husus. Biri kedisiyle, diğeri inanılmaz meblağlar ödediği antikaları ile mutlu oluyor. Kuzen, bu konu itibarı ile ilginçtir. Adamın hayatında mükemmel birçok şey var. Buna rağmen hâlâ halıların altında bile mutluluk arıyor.

Önceleri bu alışverişleri bir yatırım olarak düşünmüştüm. Hatta, bu işlerin borsa benzeri bir sistemi olduğunu duymuştum. Ama şimdilerde onun gerçekten estetik ve klasisizmle ilgilendiğine yakinen şahidim. Seçtiği her şeyin pahalı olması bir yana, gerçekten hoş ve ilginler.

Son olmasını dilediğim antikacıdan içeri girdiğimizde, artık yorgunluk ve sıcaktan bayılmak üzereydim. Bizi karşılayan ve dkkn sahibi olduğunu öğrendiğim yaşı adamla kuzenim, sıcak

muhabetlerinden anladığım kadarıyla tanışıyorlardı. Bu durum şaşırtıcı değildi elbet. Şehirdeki çoğu müzayedeyi kaçırmayan bir adamın, tabii ki bu sektörde eli ayağı olan ne kadar antikacı varsa tanınması doğal.

Ayaküstü hoşbeşten sonra, büro olarak kullanılan bölüme geçtiğimiz zaman, yorgunluğumu unutmuştum bile. Çünkü bakışlarımın ulaştığı her bir nokta öncelik kazanmaya başlamıştı. Burası, “Dışı neyse içi de o” sözünün ne kadar yanıltıcı olduğunu insanın gözüne sokan bir örnekti. İçeri girmeden önce gözlemediğim her şey, hayal gücüne pay bırakmayacak cinstendi. Farklı yönlerde akan enteli, gelenekseli, marjinali, genci, yaşlısı, ruhu genç ve yaşlı olanı, kadınlı erkekli yüzlerce insan. Görünümleri giysilerin altında nasıl bir ruh hali ya da hayat tarzını yaşadıkları konusunda size çok az fikir veriyor. Oysa dışarıdan baktığımızda size pek bir şey vaat etmeyen kişiliksiz, soğuk metal kapıdan içeri girdiğinizde yanıldığınızı anlıyorsunuz. Artık, hayal kurmada sınırsız seçeneklerin size gülmüş tepside gül şerbeti gibi sunulduğunu hissediyorsunuz.

Burası çocukluğunuz, gençliğiniz, hatta sizden kuşaklar önce ve hatta tarih kitaplarının sayfalarında harflerden ibaret kalmış hayatların fihristesi, havuzu gibi bir yer.

Mekân, peş peşe iki büyük teşhir salonundan ve camekânla kapatılmış bu küçük odadan ibaretti. Aslında burası bile tek başına diğer salonlarda ne ile karşılaşacağımızın küçük bir özetiydi. Başka bir boyuta geçmiştim. Ara sıra çalan telefon olmasa (o bile neredeyse benden bir iki kuşak öncesine aitti) zaman kavramını yitirebilirdim.

Büro niyetine kullanılan bu camlı kısmın dışında kalan üç duvar, neredeyse tamamen irili ufaklı ve çoğu kararmaya yüz tutmuş, Barok tarzı çerçevelenmiş, kimi renksiz, kimi sonradan çiğme kaçan renklerle canlandırılmış fotoğraflarla kaplıydı. Bazılarının sararmış ve yıpranmış oluşu çok eskiye ait olduklarını gösteriyordu.

Boşluk bırakmaksızın, bütün fotoğraflarda figürler, zamanından şu güne görünümdeki inanılmaz değişimi yansıtıyordu.

Farklı yaşlarda, klasik giyimli, başlarında birbirine benzeyen koyu renk şapka ve boneler taşıyan solgun kadınlar, askılı pantolonlu ve papyonlu erkekler, pipolu, bastonlu yaşlılar... Sanki hepsi, hatta çocuklar bile resmi bir başvuru için vesikalık çektirircesine gülümsemeksizin, ciddi görünüşleriyle poz vermişlerdi. Niçin öyleydi acaba? Gülümsemek o zamanlar ayıp mıydı ya da gülümsemek için sebepleri mi yoktu?

Okul yıllarımı hatırladım. Şu saygı duruşları, törenlerin beni en çok tedirgin eden anlarıydı. Ya gülersem? Ya da yanımdaki gülerse, ben de kaptırırsam? Öyle ya, planlanmış sessizlikler bazen en sakin biri için bile sinir bozucu olabiliyor. Annem böyle durumlar için “Öyle çaresiz anlarında hemen aklına hüzünlü şeyler getir, gülme isteğın geçer kuzum” demişti bir keresinde. Bende ondan çok ne vardı? Hiç zorlanmadım o günden sonra. Muhtemel bu fotoğraflar, antikacının sağdan soldan, sahaf tablalarından, hurda mezarları veya bit pazarından sırf eski oldukları için topladığı parçalardı. Ya da birkaç kuşak sonrası torunların, evde tadilat, temizlik niyetiyle çöpe atıp kurtuldukları gibi, kâğıt ve hurda toplayıcılarının teveccühü ile buraya gelmişti. İtina ile poz verdikleri suretlerinin bir gün üçe beşe

tezgâha düşeceğini bilseler, aynı ciddiyeti koruyabilirler miydi acaba?

Adamın büro malzemesi yaptığı ve üstüne insafsızca istiflediği klasörlerin ve yıpranmış kirli defterlerin, kalem, kâğıt yığınlarının arasından görebildiğim kadarıyla, harika aslan ayaklı ceviz masanın üzerine kalın bir cam konmuştu.

Camın altında dip dibe sıralanmış fotoğraflar vardı. Zamanın ünlüleri en şuh pozlarıyla camın arkasından gülümsüyordu. Kimler yoktu ki? Greta Garbo'dan tutun Keriman Halis, Cahide Sonku, İsmail Dümbüllü, Bedia Muvahhit, Marilyn Monroe'ya herkes buradaydı. Ellili yaşlarda gezinen biri olarak, bu yüzler bana güzellik anlayışındaki inanılmaz değişimi düşündürdü.

Her şey eski olmasına rağmen göz alıcıydı. Aslan ayaklı masanın koyulu açıklı kırçıl ceviz rengi vernik ve ciladan kaçırılıp olduğu gibi bırakılmıştı. Sevindim. Üstünde, fotoğraflar ve gereksiz ıvr zıvırdan seçebildiğim kadarı ile yeşil üzerine gümüş sim işlemeli kadife bir şömen, deri kaplı yazı takımı ve pırıl pırıl tombak bir şamdan yerleştirilmişti.

Masanın hemen önünde, onun aynısı küçük bir sehpa üzerinde Haliç işi çini küllük ve ikram edilen kahve fincanlarımızı kıyamadan koyduğumuz çini bardak altlıkları vardı.

Altımızdaki deri koltuklara kök boya küçük halı minderler konmuştu. Bu adam, bu güzellikleri satarken sefasını da sürüyordu anlaşılın. Bir an için evini çok merak ettim. Herhalde, yemek odası alana oturma grubu indirimli kampanya mobilyalar değildir. Ayıp olur!

Kâmil Hocam, ben ve etrafımdaki çoğu kişi gibi eski ev eşyalarını pek severdi. Evinde yoksa, bulur buluştururdu bir yerlerden. Zahmetine aldırılmazdı. Hatta eski bir ceviz büfe için köylülere epey dil döktüğünü bilirim.

Nerden duyduysa, köylerden birinde bulmuş. Sahibi olan kadın inatla vermek istememiş. Halbuki, kadın büfeyi ahırın yanındaki odunluğa atmış ve içine de kırık dökük tarım aletlerini doldurmuş. Hoca kaç para dediyse de razı olmamış. Sonunda, emektar merdanelinin yerine yeni bir çamaşır makinesi karşılığında almış alacağını. Tabii, büfenin restorasyonu için de hatırı sayılır bir meblağ ödeyerek.

O zaman, bu gözü karalığı yadırgamıştım. Hoca bana gerekçelerini izah ettiğinde fikrimi değiştirmiştim. O, çocukluğu ve gençliğini hâlâ yaşamaya devam eden biriydi. Zamanın sular seller gibi insafsızca aktığı bir devirde, hep orada dondurmayı tercih etmişti. Eskilerin ortak özelliklerinden biri de bu galiba: “Özlem duyduğun ne varsa ve o senden ne kadar uzaksa, sen ona git. Her ne kadar seni artık içine alamasa da sen yine de ona git!”

İlginçtir, bu tür eski nesnelere ya da antika eşyaların satıldığı yerler genellikle şehrin çok ayak altı olmayan ve mümkünse yaşlı, yorgun, göz uzağı semtlerinde, bir kuytuda olur.

Belki geniş mekân ihtiyacından olsa gerek ya da doğası gereği. Bir lunapark içi ya da bir müzikhol yanı, hatta devasa bir alışveriş merkezi gibi hayatın lay lay lom yaşandığı gürültülü ve hızlı temposundan uzak olması gerekiyordu. Çünkü anılar, fitratı gereği dinginliği ve sessizliği sever. Değişim onları yorar, ayak diretir, kişiliktir ve korur. Tıpkı burası gibi.

Kuzen ve antikacının çok da anlayamadığım sanatsal terimler kullanarak sürdürdükleri sohbet beni sıkımişti. Bir de adamın, kuzenin ödeyeceği meblağ konusunda sınırı olmadığını muhtemelen biliyor olması, araya birkaç değerli parçayı da sokuşturmaya çalışması ile muhabbet iyice mezat pazarlığına dönmüştü. Gerçi kuzen duruma vâkıf ve rahat olduğu için lafını kesmiyordu. Onu yönlendirmesine, hatta kibre varan emrivakilerine yerine göre izin veriyordu. Bu da antikacıya gözle fark edilir bir bilirkışı havası katıyordu. En iyisini bilirim, sorgulamaya gerek yok gibisinden. Kuzen de bu oyuna kendince dahil olmuştu. Kimin kiminle aşık attığı belli değildi.

Aklıma eski bir dostun anlattığı bir hikâyeye gelmişti; Adamın biri çarşıda fena halde sıkışmış, def-i hacet gerekmiş. Hemen bir umumi abdesthane bulmuş. Tuvalet kabinlerinin biraz ilerisinde yan yana sıralanmış su ibriklerinden, kendine en yakın olan birini almış. Tam içeri girecekmiş ki, mekânı bekleyen işletmeci onu durdurmuş: “Olmaz hemşerim, ortadan alma, şu baştaki ibriği alacaksın. Sırasını bozma” demiş. Beriki şaşkın: “Ne fark eder, hepsi aynı su ibriği” deyince, adam da “Olsun, lafımız geçsin, o kadar da şanımanız olsun” demiş.

Antikacının mı, yoksa kuzenin seçtiği ibrik mi dersenez; antikacının ki üstün gelecek ve diğeri de gönlünün razı olduğuna rızasızca veda edip, çaresiz diğeri için ibriğine evet diyecekti. Onları kendi haline bıraktım.

Teşhir salonlarını gezmek fikri ile izin isteyerek bu fotoğraf galerisinden çıktığımda, ilk geldiğim anda genzimi rahatsız eden o rutubet ve naftalin kokusu adeta başkalaşım geçirmiş, yerini bana tıpkı çocukluk hafızamın kayb olduğunu sandığım

Mine Akdemir

unutulmuş ve dürtülmeyi bekleyen anlarına nokta atışlarıyla döndürmüştü.

Teyzemin kasabadaki tahta tırabzanlı merdivenleri, ocak başında yayılı kök boya kilimlerinin ve kar gibi bembeyaz örtüler üzerinde kurumaya bırakılmış tarhana topakları, içi saman basılı, beyaz patiskaya rengârenk kanaviçe işli halı yastıklar, her oturan kalktıktan sonra bıkmadan yeniden örtüleri düzeltilen ve üzerinde bir şey yenmesine asla ve kat'a izin verilmeyen sedir, mutfak tavanındaki çengele asılı soğan destelerinin, toprak kaplar içinde sakladığı tarçın, kuru nane kokuları gibi.

Bu koku karışımı içinde, gözümün değdiği her nokta beni içine çekiyordu. İçtenlikle bu davete icabet ettim. Bu kez yaşamak için değil, sadece hatırlamak için.

Bunları düşünürken, ilk büyük salonun ortasıydım ve deyim yerindeyse Harikalar Diyarı'nın Alice'si sandım kendimi. Burada sizi siz yapan bütün sıfatlarınızdan sıyrılıyorsunuz, hepsini dışında bırakan özerk bir bölgeye alınmış gibi. Her an bir köşeden insan boyu tavşanlar, minicik filler, havada uçan kediler veya parlak ağır zırhının içinde atının üzerinde kılıç sallayan Ares çıkacakmışçasına, hayal gücünü zorlayan ikinci bir boyut gibiydi. Boş verip atılıyorsunuz tam ortasına.

Salonun her iki yanında, boydan boya metal ayaklarla desteklenmiş askılarda, her rengi taşıyan giysiler, tiyatro kostümleri, aksesuarlar, onar yıllık dilimler halinde değişen moda göre kadın ve erkek giysileri, şapkalar, çantalar ve renk renk ayakkabılar, çizmeler ve terlikler, aralarındaki raflarda eski cam parfüm şişeleri, üzerine Renoir tablolarının basılı olduğu seramik pudra kutuları, gözyaşı şişeleri sıralanmıştı. Sanki başka

mahalleye taşınmak üzere olan bir evin karmaşası vardı. Ama izlerken aldırımıyordunuz bu dağınıklığa. Üzerlerinde en son ne zaman alınıp yerine yenilerinin yerleştiği belli olmayan toz tabakasına dahi aldırmadan.

Giysi ve aksesuarların çekici görüntüsü bana kasabadaki çocukluk arkadaşım Safiye’yi hatırlattı. Kızın adı, aramızda ‘Süslü’ye çıkmıştı. Rüküşlük derecesindeydi giyim kuşamı. Yine de ona farklı ve sevimli bir hava veriyordu. Kendine özgüydü. Babasının akrabasından yaşça büyük ve pinti bir kabzımallla evlenip çoluk çocuğa karışınca, o eski Safiye’nin bedenine, hasbelkader ne bulduysa onunla idare etmek durumunda kalan bir kadın yerleşmişti. Kardeşim Nermin’in dediğine göre, baba evine her gelişinde, genç kızken beğenip yüzüne bakmadığı elbiselerini ganimet bulmuş gibi toplayıp evine götürürmüş garibim. Annesi sızlanırdı “Bizim damat kazandığı paralarla yastık dolduruyor zahir. O paralar artık tedavülden kalkmıştır bile!” Safiye şu an burada olsaydı eminim kendini kaybederdi.

Safiye’yi yâd ederek gezintime devam ettiğimde, bu bölümü takip eden ikinci salona, bir yerlerden insafsızca sökülüp getirildiği belli olan, künde-kâri tekniği ile yapılmış ahşap kanatlı bir kapı ile geçiliyordu. Üzerindeki bütün ayrıntıları insafsızca çivit rengi boyayla öldürülmüştü ki, geri dönmesi imkânsız. Yerinden her ne zaman sökülüp getirildiyse veya nereden yok pahasına koparıldıysa, bir de üzerine, çiğ bir vernikle boğdurulması uğradığı ikinci hakaretti.

Babam, her türlü katılığına rağmen, taşın bile yamuğuna muhabbet besleyen adamdı. Kardeşimle bana bir öğüdüydü: “Taş görseniz bile yerinden oynatmayın, altında karınca veya haşerat yuvası vardır belki. Biçareleri yerinden yurdundan etmeyin.” O,